

Avdelning mitt
Maria Jansson
Maria.Jansson@ivo.se

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Remiss från Socialstyrelsen om förslag till förstudierapport Uppdrag att utforma och sprida information till barn och unga om socialtjänsten och dess verksamhet – regeringsuppdrag till Socialstyrelsen

Sammanfattning

Mot bakgrund av den mycket korta remisstiden avger Inspektionen för vård och omsorg, IVO följande kortfattade remissvar.

IVO instämmer i förslaget att utforma, tillgängliggöra och sprida information till barn och unga om socialtjänsten och dess verksamhet med i huvudsak de områden och aktiviteter utredaren föreslagit. IVO anser dock att skillnaderna mellan barn och unga som har kontakt med socialtjänsten och barn som vill eller som i framtiden kan komma i kontakt med socialtjänsten måste uppmärksammas vid utformandet av informationen men också vid valet av aktiviteter. Särskilt angeläget är det att verka för att placerade barns och ungas tillgång till information och interaktiva forum tillgodoses.

Avsnitt Förslag

1. Utforma och sprida information

Arbetet med att utarbeta och anpassa information för digitala kanaler bör ske jämsides med aktiviteter för att utforma och sprida information på annat sätt. Skälen för detta är att barn och ungdomar som redan har kontakt med socialtjänsten, främst placerade barn, i jämförelse med andra barn har begränsad tillgång till internet och telefoni men också till skolundervisning och kontakt med skolpersonal. Barn och unga som har kontakt med socialtjänsten upplever också att socialtjänsten är otillgänglig för frågor.

2 Skapa möjlighet till interaktiv kontakt

För att barn och unga med begränsad tillgång till internet eller telefoni ska beredas samma möjlighet till att anonymt och skyddat söka kontakt med socialtjänsten krävs ytterligare analys av möjliga vägar, kanaler eller forum för anonymitet och interaktiv kontakt.

3. Utveckla stöd till skolan inklusive elevhälsan

Det är enligt IVO otydligt om personal vid förskola och fritidshem omfattas av detta arbete. Det bör därför förtydligas att personal vid förskole- och fritidshemsverksamhet omfattas av de aktiviteter som föreslås.

4. Stimulera socialtjänsten att göra sin verksamhet känd för barn och unga

Aktiviteter bör utformas för att stimulera socialtjänsten att leva upp till bestämmelsen i 11 kap. 10 § socialtjänstlagen, SoL, om barns rätt att få relevant information om åtgärder som rör dem. Skälen för detta är dels att barn och unga upplever att socialtjänsten är otillgänglig, dels att barnen inte har tillräcklig kunskap om sina rättigheter och till följd av detta bland annat söker andra myndigheter för att ställa frågor. Ytterligare en anledning är att barnen och de unga själva angett socialtjänsten som en av tre kanaler för spridning av information och kunskap om socialtjänsten.

I socialtjänstlagen och Socialstyrelsens föreskrift Barn och unga i familjehem (SOSFS 2012:11) regleras socialtjänstens ansvar för placerade barn och unga. Socialtjänsten är skyldig att utse en särskild handläggare för barn som placerats utom hemmet, att följa upp placeringen genom enskilda samtal med barnet eller den unge samt att informera barnet om sina rättigheter. Vidare ska placerade barn och unga få uppgifter om vilken socialsekreterare som handlägger ärendet. I förstudien konstateras att socialtjänstens otillgänglighet är extra stor för placerade barn. Barnen och de unga har själva uppgett bristande tillgänglighet och brister i kontinuerlig kontakt som orsaker till att socialtjänsten inte alltid kan svara på deras frågor. Därför bör aktiviteter för att stimulera socialtjänsten att öka sin tillgänglighet för att ge barn och unga relevant information övervägas.

Övrigt

1. Ny lagstiftning som bör beaktas

För att verka för att barn och unga som inte har goda relationer med eller tillgång till föräldrar och skolpersonal bör det övervägas om det finns andra grupper av vuxna som kan omfattas av aktiviteter för att sprida information om socialtjänsten.

Vuxna, men också ungdomar, som är anställda eller engagerade i organisationer har ansetts vara en viktig del i barns och ungas fritid. För att stärka barnets skydd mot övergrepp ska därför alla som erbjuds anställning, uppdrag eller praktiktjänstgöring i en organisation, om arbetet innebär direkt och regelbunden kontakt med barn, på begäran visa upp

ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister.

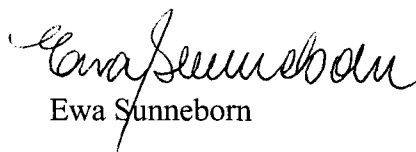
IVO anser att denna grupp vuxna och ungdomar som tillmäts betydelse i barn och ungdomars vardag är ett viktigt komplement både till personal inom skolan och elevhälsan samt till föräldrar och kan därför vara särskilt viktig att beakta i arbetet med att utforma och sprida information om socialtjänsten till barn och unga.

Pilotstudie

Det bör övervägas om materialet ska prövas på ett urval av den faktiska målgruppen innan publicering och eventuell tryckning sker. Detta skulle innebära att synpunkter som annars skulle lämnas efter slutlig publicering skulle kunna beaktas i ett ganska tidigt skede i processen.

I detta ärende har avdelningschefen Ewa Sunneborn beslutat. Inspektören Maria Jansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har kommunikatören Jenny Nell, avdelningsjuristen Ana Cica Tiederman och inspektören Ann-Charlotta Brandett deltagit.

För Inspektionen för vård och omsorg

Ewa Sunneborn

Maria Jansson